

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. kovo 15 d. Nr. 21RE2- (AG2-18/16-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Dovilės Jazdauskaitės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjos įstatyminei atstovei Y. Y., atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei T. S.,

2024 m. kovo 14 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimų dalių panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. vasario 15 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X.Y. patikslintas skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kuriuo prašoma:

1) panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Tarnyba) Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. spalio 17 d. sprendimą Nr. STS-5453 „Dėl neįgalumo lygio“ (toliau – Sprendimas1);

2) panaikinti 2023 m. gruodžio 6 d. Tarnybos Sprendimų kontrolės skyriaus „Dėl neįgalumo lygio terimo ir specialiųjų poreikių nustatymo X.Y.“ sprendimo Nr. SS-3851 (toliau – ir Sprendimas2) dalį dėl specialiųjų poreikių nustatymo pareiškėjai X.Y.;

3) įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą terminą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl X.Y. specialiųjų poreikių.

Patikslintame skunde (b. l. 18–22) nurodo, jog pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimą atliko Tarnybos Plungės skyrius ir priėmė Sprendimą1, kuriuo pareiškėjai nustatė sunkų neįgalumo lygį nuo 2023 m. rugsėjo 18 d. iki 2025 m. rugsėjo 17 d., specialieji poreikiai nenustatyti, nes neatitiko vertinimo kriterijų. Nesutikdama su Sprendimu1, pateikė skundą Tarnybos direktoriui (toliau – ir Skundas). Tarnybos Sprendimų kontrolės skyrius pakartotinai vertino pareiškėjos neįgalumo lygį ir specialiuosius poreikius ir priėmė Sprendimą2, kuriuo pakeitė sunkaus neįgalumo lygio terminą iki asmeniui sukaks 18 metų (2026 m. lapkričio 10 d.), tačiau specialiųjų poreikių nenustatė. Su Sprendimo1 ir Sprendimo2 (toliau bendrai – ir Sprendimai) dalimis, kuriomis pareiškėjai nenustatyti specialieji poreikiai, nesutinka.

Pažymi, jog tiek teritorinis skyrius, tiek Sprendimų kontrolės skyrius nesilaikė Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo (toliau – ir NSIĮ) 20¹ straipsnio 1 ir 2 dalių, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 patvirtinto Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo

nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo (toliau – ir Tvarkos aprašas) 15 punkto reikalavimų, nes nevertino pareiškėjos sveikatos būklės ir jos savarankiškumo kasdieninėje veikloje kompleksiskai. Taip pat nebuvo išnagrinėti pateiktame Skunde nurodyti argumentai. Akcentuoja, jog vertinant specialiuosius poreikius nebuvo įvertinta viena iš pagrindinių pareiškėjos diagnozių – (*duomenys neskelbtini*).

Pabrėžia, jog vadovaujantis Bazinio funkcionavimo balų lentelės 11 punktu esant „Hemiplegija ar paraplegija, ar kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai, kai asmuo savarankiškai nejuda ir reikalinga visapusiška pagalba atliekant visas veiklas (pateikta gydytojo specialisto išvada)“, nustatomas 20 balų bazinis funkcionavimo lygmuo, kuris atitinkamai turi būti dauginamas iš savarankiškumo koeficiento (veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno koeficiento ir specialiųjų ugdymosi poreikių koeficiento). Tačiau nei teritorinis, nei Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami pareiškėjos specialiuosius poreikius, šio kriterijaus nenustatė, nors medicininuose išrašuose (*duomenys neskelbtini*) diagnozė yra aiškiai nurodyta, taip pat nurodyti ir sveikatos funkcijos sutrikimai, įtakoti hemiplegijos, t. y. dizartiška, sunkiai suprantama kalba; raumenų tonusas dešinėse galūnėse ženkliai didesnis; dešinėje čiurnoje ribota dorzifleksija; jėga dešinėje rankoje proksimaliai ir distaliai 1–2 balai, dešinėje kojoje – 2 balai; dešinioji plaštaka spastiška, smulkioji motorika grubiai sutrikusi dešinėje rankoje; ryškus ir grubus intensinis tremoras dešinėje rankoje, tačiau yra ir kairėje; sausgysliniai refleksai dešinėje > kairėje; Babinskio refleksas dešinėje; ženklūs ir labai ryškūs judėjimo sutrikimai; sutrikusi galimybė apsitarnauti buityje (asmens higiena, galimybė savarankiškai apsirengti, pavalgyti), mokymosi sunkumai ir kt.

Akcentuoja, jog ši diagnozė buvo įvertinta nustatant neįgalumo lygį, tačiau nustatant specialiuosius poreikius šios diagnozės ir visų kitų sveikatos funkcijų sutrikimų, įtakotų hemiplegijos, nebeliko. Argumentuoja, jog Sprendimų kontrolės skyrius patvirtino, kad pareiškėjai yra organizmo funkcijų sutrikimai, įtvirtinti Kriterijų aprašo (past., Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 (toliau – ir Kriterijų aprašas) 41¹ ir 42² punktuose, tačiau šių teisės normų netaikė, nes pareiškėja nesinaudoja jokiais techninėmis priemonėmis. Paaiškina, jog šalia pareiškėjos 24 valandas per parą yra jai padedantis asmuo (gyvas ramstis), kuris visada prilaiko, padeda atsistoti, atsisėsti, pereiti iš vienos patalpos į kitą, pavalgyti, apsirengti, susitvarkyti atlikus gamtinius reikalus ar prasidėjus menstruacijoms, o svarbiausia – būna šalia besikartojant kasdieniniams epilepsijos priepuoliams, kurie kelią grėsmę susižaloti. Namuose jai nuolat padeda artimieji, mokykloje – mokytojo padėjėjas. Pabrėžia, jog patikslintame neurologo išraše yra aiškiai nurodyta, jog pareiškėja dėl dešinėsios kūno pusės paralyžiaus negali paeiti savarankiškai ilgesnio nei poros žingsnių atstumo, jai reikalinga kito asmens pagalba arba kompensacinės priemonės. Nei teritorinis skyrius, nei Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami pareiškėjos specialiuosius poreikius nepasinaudojo savo teise pareikalauti papildomų dokumentų ar kitos būtinos informacijos, nebuvo pasinaudota teise įvertinti pareiškėjos specialiuosius poreikius jos gyvenamojoje aplinkoje. Pabrėžia, jog Sprendimų kontrolės skyrius nevertino aplinkybių, jog mergaitė kenčia nuo nuolat besikartojančių ir vis sunkėjančių epilepsijos priepuolių, kurie kelia grėsmę priepuolio metu susižaloti, bet ir dar labiau įtakoja sveikatos blogėjimą – blogėja atmintis ir kalba, atsiranda pečių trūkčiojimai, linksta kojos, darosi sunku išlaikyti pusiausvyrą, judėti, net ir su kito asmens pagalba, ryškėja dispepsijos reiškiniai, skoliozė, stebimas intensinis abiejų rankų tremoras, smulkioji motorika stipriai sutrikusi.

Pažymi, jog Sprendimų kontrolės skyrius nevertino, jog dėl aukščiau paminėtų pastovių ir negrįžtamų organizmo funkcijų sutrikimų, išsivystė sunki negalia, kuri žymiai apribojo jos savarankiškumą. Pareiškėjai būtina nuolatinė slauga ir pagalba. Akcentuoja, kad anksčiau pareiškėjai specialieji poreikiai buvo nustatyti tiesiogiai Tarnybos darbuotojams atvykus į pareiškėjos gyvenamąją vietą, o pareiškėjos būklė nuo to laiko negerėjo, o pablogėjo.

Pareiškėja kelia abejones, ar tinkamai buvo užpildytas asmens veiklos gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimynas (toliau – ir klausimynas).

Argumentuoja, jog atsakovė nesivadovavo pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principais, teisės normų reikalavimais, neatliko visų veiksmų, priskirtų jos kompetencijai, tokiu būdu pažeidė pareiškėjos teises ir teisėtus interesus.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjos įstatyminė atstovė Y.Y. prašė tenkinti patikslintą skundą jame išdėstytų motyvų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu (b. l. 57–59) prašo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, jog specialieji poreikiai iki 2023 m. gruodžio 31 d. buvo vertinami ir nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 patvirtintu Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašu (toliau – ir Tvarkos aprašas), Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedais.

Pabrėžia, jog atsakovė, vertindama pareiškėjos specialiuosius poreikius, vadovavosi asmens sveikatos priežiūros įstaigos UAB „Medgintras“ išduoto siuntimo į Tarnybą duomenimis, medicininį tyrimų duomenimis, specialistų ir konsultantų išvadų duomenimis, tai patvirtina Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 6 d. Specialiųjų poreikių vertinimo akte Nr. SP-3182 nurodyti duomenys. Sprendimo 3 psl. diagnozė (*duomenys neskelbtini* yra nurodyta, todėl prašo kai nepagrįstus atmesti pareiškėjos atstovės argumentus, jog nebuvo įvertinta viena iš pagrindinių pareiškėjos diagnozių – minėta (*duomenys neskelbtini*). Paaiškina, jog funkciniai sutrikimai pagal Kriterijų 11 punkte nurodytus kriterijus nebuvo nagrinėjami, nes 2023 m. rugsėjo 5 d. konsultacijos, 2023 m. gegužės 11 d. ortopedo traumatologo konsultacijų duomenimis, asmuo šlubuoja, svyruoja, bet eina savarankiškai. Kasdieninėje veikloje reikalinga pagalba, tačiau nėra duomenų, kad pareiškėjai reikalinga visapusiška pagalba, atliekant visas veiklas. Pažymi, jog 2023 m. spalio 2 d. šeimos gydytojo užpildyto Bartelio indekso lentelės duomenimis asmens savarankiškumas įvertintas 45 balais. Prašo kaip nepagrįstą atmesti pareiškėjos atstovės argumentą, jog atsakovė nepasinaudojo savo teise pareikalauti papildomų duomenų, kitos būtinos informacijos, kadangi Tarnyba kreipėsi į siuntimą išdavusią įstaigą UAB „Medgintras“, prašydamas užpildyti Bartelio indekso lentelę ir tik gavusi prašomus dokumentus, atliko pareiškėjos neįgalumo lygio ir specialiųjų poreikių vertinimą.

Pasisakydama dėl asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimyno, atsakovė pažymi, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo 15.3 punktu, kuris numato, jog tuo atveju, kai asmens organizmo funkciniai sutrikimai neatitinka nė vieno kriterijaus, asmens savarankiškumas nevertinamas ir asmens specialieji poreikiai nenustatomi, pakartotinai vertinant pareiškėjos specialiuosius poreikius asmens savarankiškumo nevertino ir klausimyno nepildė. Paaiškina, jog Plungės teritorinis skyrius, vertindamas pareiškėjos neįgalumo lygį, 2023 m. rugsėjo 26 d. susisiekęs su pareiškėjos atstove telefonu ir vadovaudamasis Tvarkos aprašo 11.4 papunkčiu, užpildė klausimyną.

Argumentuoja, jog pareiškėjos atstovė nepateikia jokių faktinių duomenų ar įrodymų, kurie sudarytų prielaidą suabejoti skundžiamų individualių administracinių aktų teisėtumu ir pagrįstumu. Patikslintame skunde nenurodė konkrečių aplinkybių ir nepateikė jais pagrindžiančių įrodymų, kurie paneigtų atlikto vertinimo ir priimto sprendimo išsamumą ar pagrįstumą. Mano, jog skundžiami Sprendimai atitinka Viešojo administravimo įstatymo nuostatų reikalavimus.

Atsakovės atstovė Komisijos posėdžio metu prašė atmesti patikslintą skundą atsiliepime ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. spalio 17 d. sprendimo Nr. STS-5453 „Dėl neįgalumo lygio“, 2023 m. gruodžio 6 d. Tarnybos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m.

sprendimo Nr. SS-3851 „Dėl neįgalumo lygio termino ir specialiųjų poreikių nustatymo X.Y.“ dalių dėl nenustatytų specialiųjų poreikių teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Pagal bylos duomenis, laikotarpiu nuo 2021 m. rugsėjo 20 d. iki 2023 m. rugsėjo 19 d. pareiškėjai buvo nustatytas sunkus neįgalumo lygis, antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (b. l. 42–48).

Nustatyta, kad pareiškėjos įgaliota atstovė 2023 m. rugsėjo 18 d. kreipėsi į Tarnybą prašymu nustatyti negalia, prašydama X.Y. nustatyti neįgalumo lygį, išduoti neįgaliųjų asmenų automobilių statymo kortelę, nustatyti specialiuosius poreikius (toliau – ir Prašymas, b. l. 71).

Tarnybos Plungės skyrius atliko pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimą. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo 7.5.1.2., 7.5.4.2. papunkčiais ir remiantis Siuntime pagal TLK-10-AM nurodytomis diagnozėmis: (*duomenys neskelbtini*; (*duomenys neskelbtini*, esant sunkiai gydomai epilepsijai; (*duomenys neskelbtini*, (*duomenys neskelbtini*, patikslintos, čiurna ir pėda; (*duomenys neskelbtini*, krūtinės ir juosmens sritys; (*duomenys neskelbtini*, įvairios stuburo sritys; (*duomenys neskelbtini*, nustatytas 28 balų bazinis neįgalumo lygis, veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno koeficientas nustatytas 0,9, specialiųjų ugdymosi poreikių koeficientas nustatytas 0,8. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 12.4¹, 3.1 papunkčiais pareiškėjai nustatytas sunkus neįgalumo lygis laikotarpiu nuo 2023 m. rugsėjo 18 d. iki 2025 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas¹ priimtas 2023 m. spalio 17 d. neįgalumo lygio vertinimo akto Nr. NL-3170 pagrindu (b. l. 76–79). Sprendimu¹ nenustatyti specialieji poreikiai, nes neatitiko vertinimo kriterijų (b. l. 61–62).

Tarnybos Plungės skyrius 2023 m. spalio 17 d. sprendimu Nr. STS-6223 „Dėl neįgaliųjų asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo“ (b. l. 63) išdavė neįgaliųjų asmenų automobilių statymo kortelę laikotarpiu nuo 2023 m. spalio 17 d. iki 2025 m. rugsėjo 17 d. (past., sprendime data nurodyta 2023 m. rugsėjo 18 d., vertinama kaip rašymo apsirikimas).

Nesutikdama su Sprendimu¹ dėl neįgalumo lygio nustatymo termino ir specialiųjų poreikių nenustatymo, pareiškėjos įgaliota atstovė pateikė Skundą Tarnybos direktoriui (2023 m. lapkričio 8 d. Nr. SK-3360) (b. l. 66).

Tarnybos Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą, 2023 m. gruodžio 6 d. sprendimu Nr. SS-3851 „Dėl neįgalumo lygio termino ir specialiųjų poreikių nustatymo X.Y.“ nusprendė pakeisti Sprendimą¹ dalyje dėl neįgalumo lygio termino ir X.Y. nustatė sunkų neįgalumo lygį nuo 2023 m. rugsėjo 18 d. iki 2026 m. lapkričio 10 d., t. y. iki asmeniui sukaks 18 metų, kitoje dalyje Sprendimą¹ paliko nepakeistą (b. l. 68–69).

Pareiškėja patikslintu skundu nesutinka su Sprendimu¹, Sprendimu² dalimis, nurodydama, kad atsakovė nevertino pareiškėjos sveikatos būklės ir jos savarankiškumo kasdieninėje veikloje kompleksiskai, nebuvo įvertinta viena iš pagrindinių pareiškėjos diagnozių – (*duomenys neskelbtini*, nevertino visų medicininiuose dokumentuose nurodytų diagnozių ir kitų gretutinių ligų bei komplikacijų, kilusių po patirtos traumos, nevertino aplinkybių, jog mergaitė kenčia nuo nuolat pasikartojančių epilepsijos priepuolių. Atsakovė nesilaikė teisės aktais nustatytų procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir Sprendimų pagrįstumą.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (pastaba, nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, ginčui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir NSIĮ), Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 patvirtintas Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašas (minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas, redakcijos, galiojusios nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.) ir kiti teisės aktai.

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, toliau – ir NDNT, Tarnyba) pagal

kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių, specialiųjų poreikių lygio, darbo asistento pagalbos poreikio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo (NSIĮ 16 straipsnio 2 dalies 5 punktas). Atsakovei teisės aktais suteikta teisė nustatyti neįgalumo lygį, darbingumo lygį, specialiųjų poreikių lygį, specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, specialųjį lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį (NSIĮ 18 straipsnio 1 dalis). Specialusis poreikis – specialiosios pagalbos reikmė, atsirandanti dėl asmens įgimtų ar įgytų ilgalaikių sveikatos sutrikimų (neįgalumo ar darbingumo netekimo) ir nepalankių aplinkos veiksnių (NSIĮ 2 straipsnio 13 dalis). NSIĮ 20¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, jog specialieji poreikiai nustatomi neatsižvelgiant į asmens amžių, neįgalumo lygį ar darbingumo lygį. Nustatomi šių rūšių specialieji poreikiai: 1) nuolatinės slaugos; 2) nuolatinės priežiūros (pagalbos); 3) lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos; 4) ugdymo; 5) techninės pagalbos priemonių; 6) aplinkos ir būsto pritaikymo; 7) asmeninės pagalbos. NSIĮ 20¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog specialieji poreikiai nustatomi kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę ir galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje.

NSIĮ 20¹ straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog specialieji nuolatinės slaugos poreikiai gali būti dviejų lygių: 1) pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, visiškai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 8 valandų per parą ar ilgesnės trukmės slauga; 2) antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, žymiai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 6–7 valandų per parą slauga. Pagal NSIĮ 20¹ straipsnio 4 dalį, specialieji nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiai gali būti dviejų lygių: 1) pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, iš dalies apribojanti jo savarankiškumą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime, ir kuriam reikalinga nuolatinė 4–5 valandų per parą kitų asmenų teikiama pagalba; 2) antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, nežymiai apribojanti jo savarankiškumą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime, ir kuriam reikalinga nuolatinė ne ilgesnė negu 3 valandų per parą kitų asmenų atliekama priežiūra (pagalba). Neįgaliųjų specialieji poreikiai tenkinami neatsižvelgiant į neįgaliųjų amžių, neįgalumo lygį ar darbingumo lygį ir siekiant užtikrinti lygias teises ir galimybes visose gyvenimo srityse, specialieji poreikiai tenkinami šiose neįgaliųjų veiklos srityse: buityje ir asmeniniame gyvenime, ugdymo srityje, darbinėje veikloje, visuomeniniame gyvenime (NSIĮ 24 straipsnio 1 ir 2 dalys). Specialiųjų poreikių lygio nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras (NSIĮ 20¹ straipsnio 11 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Tvarkos apraše. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 4 punktu, asmenims gali būti nustatyti šie specialieji poreikiai: specialusis nuolatinės slaugos poreikis; specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis; specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos. Tvarkos aprašo 15 punkte numatyta, kad specialusis nuolatinės slaugos poreikis ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatomi kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus. Tvarkos aprašo 6.1 ir 6.2 papunkčiuose nurodyta, kad bazinis funkcionavimo lygmuo – balais išreikštas medicininis kriterijus, nustatomas pagal asmens sveikatos būklę: ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus; asmens savarankiškumo koeficientas – tai asmens galimybių matas, kuriuo įvertinami asmens funkcionavimo kasdieniame gyvenime (judamumas, mityba, asmens higiena, socialiniai santykiai) bei jo mąstymo, suvokimo gebėjimai, elgesio sutrikimai. Bazinis funkcionavimo lygmuo nustatomas vadovaujantis Tvarkos aprašo I priede (toliau – Bazinio funkcionavimo balų lentelė) nurodytais bazinio funkcionavimo lygmens kriterijais (toliau – ir kriterijai); jei asmens būklė atitinka daugiau nei vieną Bazinio funkcionavimo balų lentelėje nurodytą kriterijų, vertinimui naudojamas kriterijus, kuris numato mažesnę balų skaitinę vertę; tuo

atveju, kai asmens organizmo funkciniai sutrikimai neatitinka nė vieno Bazinio funkcionavimo balų lentelėje nurodyto kriterijaus, asmens savarankiškumas nevertinamas ir asmeniui specialieji poreikiai nenustatomi (Tvarkos aprašo 15.1–15.3 punktai).

Specialieji poreikiai nustatomi asmeniui nedalyvaujant, kai specialieji poreikiai vertinami pakartotinai. Šiuo atveju Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis. Asmuo ar jo atstovas gali būti pakviestas dalyvauti pakartotinai vertinant asmens specialiuosius poreikius, jeigu pildant Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis NDNT kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Tai, kad Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynas užpildytas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindintas elektroninių ryšių priemonėmis, pažymima Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno pastabose. Šio papunkčio nuostatos netaikomos, jei asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į NDNT dalyvauti pildant Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyną (Tvarkos aprašo 11.5 papunktis).

Nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius vaikams iki 18 metų NDNT vertina jų veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus ir nustato asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientą (Tvarkos aprašo 17 punktą). Aptariamo aprašo 17.1 papunktyje nustatyta, jog asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientas nustatomas užpildžius asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 „Dėl neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pagal vertinamojo amžių (toliau – ir klausimynas). Nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius bazinis funkcionavimo lygmuo dauginamas iš asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas specialiojo nuolatinės slaugos ar specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) lygiui: 9 arba 10 balų – pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis (17.2.1. papunktis); 11, 18 arba 20 balų – antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis (17.3.2. papunktis); 22, 27 arba 30 balų – pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (17.3.3. papunktis); 33, 36 arba 40 balų – antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (17.3.4. papunktis).

Sistemiškai vertinant aukščiau nurodytus teisės aktus, darytina išvada, kad tam, jog asmeniui iki 18 metų būtų nustatyti specialieji poreikiai, tiek jo sveikatos būklė, asmens organizmo funkciniai sutrikimai, tiek šių sutrikimų sąlygoti asmens gebėjimai būti savarankiškam kasdienėje veikloje turi atitikti Tvarkos apraše nustatytus kriterijus, kurie įvertinami pagal Bazinio funkcionavimo lygmens balų lentelę. Asmens sveikatos būklė ir asmens organizmo funkciniai sutrikimai, t. y. medicininiai kriterijai, vertinami kompleksiskai su asmens gebėjimu dalyvauti kasdieniniame fiziniame, socialiniame bei ugdomajame gyvenime (atsižvelgiant į asmens amžiaus grupę).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (šiuo atveju, Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). LVAT praktikoje ne kartą akcentuota, kad administraciniam teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio (atitinkamai, neįgalumo lygio, specialiųjų poreikių) nustatymo (klasifikavimo) klausimus (žr. pvz., LVAT 2012 m. balandžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-328/2012, 2013 m. kovo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A502-22/2013, 2019 m. gruodžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Tarnybai (dabar – Agentūrai) suteikta kompetencija spręsti klausimus, reikalaujančius specialiųjų (medicininių) žinių, grindžiamus medicininiais tyrimais ir dokumentų duomenimis (žr., pvz., LVAT 2010 m. lapkričio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A756-2122/2010, 2012 m. balandžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-328/2012 ir kt.).

Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, Komisija, vertins, ar skundžiamų Sprendimų dalimis įformintas pareiškėjos specialiųjų poreikių vertinimas buvo atliktas ir Sprendimai (dalyse dėl specialiųjų poreikių) priimti laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei Sprendimų pagrįstumą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos Skunde nurodytas aplinkybes, ar skundžiami Sprendimai priimti pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja galiojantiems teisės aktams.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjai specialieji poreikiai nenumatyti, nes neatitiko vertinimo kriterijų. Atkreiptinas dėmesys, jog teritorinio skyriaus Sprendime1 nurodytas tokio sprendimo nenumatyti specialiųjų poreikių teisinis pagrindas.

Kriterijų 11 punkte numatyta, jog esant Hemiplegijai ar paraplegijai, ar kitiems labai ryškiems judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimams, kai asmuo savarankiškai nejudą ir reikalinga visapusiška pagalba atliekant visas veiklas (pateikta gydytojo specialisto išvada), bazinis funkcionavimas įvertinamas 20 balų. Kriterijų 24 punkte numatyta, jog esant generalizuotiems epilepsijos priepuoliams, pasikartojantiems kiekvieną dieną, su demencija (kodas pagal TLK-10-AM – (duomenys neskelbtini), organiniu amneziniu sindromu (kodas pagal TLK-10-AM – (duomenys neskelbtini) arba organiniu asmenybės sutrikimu (kodas pagal TLK-10-AM – (duomenys neskelbtini) (pateiktos neurologo ir psichiatro išvados), bazinis funkcionavimas įvertinamas 30 balų.

Kriterijų 41 punkte nustatyta, jog esant III–IV laipsnio stuburo deformacijoms, kai stovėjimui ir judėjimui nuolat reikalingos techninės pagalbos priemonės: neįgaliojo vežimėlis, vaikštytė, ramentai ar kt., bazinis funkcionavimas įvertinamas 40 balų. Kriterijų 42 punkte nustatyta, jog bazinis funkcionavimas įvertinamas taip pat 40 balų, kai yra ryški monoparezė, hemiparezė ar paraparezė, kai raumenų jėga – 3–4 balai, arba kiti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai, kai nuolat reikalingos techninės pagalbos priemonės.

Minėtos nuostatos pareiškėjos atžvilgiu netaikytos, bazinis funkcionavimas nenumatytas, nes neatitiko Kriterijų. Specialiųjų poreikių vertinimo akte Nr. SP-3170 (b. l. 64–65) nurodyta, kad atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja eina savarankiškai, neatitinka Kriterijų 42 punkto, todėl specialieji poreikiai nenumatyti. Iš Sprendimo2 turinio matyti, jog buvo analizuojama, ar pareiškėja atitinka Kriterijų 24, 41, 42 punktus, tačiau nuspręsta, jog jie netaikomi, nes medicininuose dokumentuose nėra duomenų, kad stovėjimui ir judėjimui nuolat reikalingos techninės priemonės, taip pat mergaitė nėra diagnozuota demencija ar organinis amnezinis sindromas, ar organinis asmenybės sutrikimas. Tiek skundžiamų Sprendimų turinys, tiek Specialiųjų poreikių vertinimo akto turinys patvirtina, jog sprendžiant klausimą dėl specialiųjų poreikių Kriterijų 11 punktą nebuvo taikomas, dėl jo pasisakoma nebuvo (tik nurodoma kaip viena iš diagnozių).

Sutiktina su pareiškėjos atstovės argumentais, jog atsakovė, sprendama klausimą dėl specialiųjų poreikių nustatymo, neišnagrinėjo pareiškėjos Skundo pilna apimtimi, nes nepasisakė, kodėl nagrinėjamu atveju negali būti nustatomi specialieji poreikiai dėl diagnozės – (*duomenys neskelbtini*) ir dėl jos esančių sveikatos funkcijų sutrikimų: (*duomenys neskelbtini*), sunkiai suprantama kalba; raumenų tonusas dešinėje galūnėse ženkliai didesnis; dešinėje čiurnoje ribota (*duomenys neskelbtini*); jėga dešinėje rankoje proksimaliai ir distaliai 1–2 balai, dešinėje kojoje – 2 balai; dešinioji plaštaka spastiška, smulkioji motorika grubiai sutrikusi dešinėje rankoje; ryškus ir grubus intensinis tremoras dešinėje rankoje, tačiau yra ir kairėje; sausgysliniai refleksai dešinėje > kairėje; Babinskio refleksas dešinėje; ženklūs ir labai ryškūs judėjimo sutrikimai; sutrikusi galimybė apsitarnauti buityje (asmens higiena, galimybė savarankiškai apsirengti, pavalgyti), mokymosi sunkumai ir kt.

Ginčo dėl aplinkybės, kad pareiškėjai nustatyta (*duomenys neskelbtini*) (kodas pagal TLPK-10-AM – (*duomenys neskelbtini*)) nėra. Tai reiškia, jog esant Kriterijų 11 punkte nustatytoms sąlygoms, bazinis funkcionavimas turėtų būti įvertinamas 20 balų. Ginčas kyla dėl skirtingų bylos šalių pozicijų, kiek pareiškėjos sveikatos būklė ir jos sukelti organizmo funkciniai sutrikimai atitinka Kriterijų 11 punkto sąlygą – kai asmuo savarankiškai nejudą ir reikalinga visapusiška pagalba atliekant visas veiklas. Šiuo aspektu vertinami byloje esantys rašytiniai įrodymai.

UAB „Medgintras“ 2023 m. rugpjūčio 1 d. siuntime (b. l. 70) nurodyta, kad mergaitė skundžiasi besikartojančiais epilepsijos priepuoliais, blogėjančia atmintimi ir kalba. Diagnozės

nurodytos (*duomenys neskelbtini*), esant sunkiai gydomai epilepsijai, (*duomenys neskelbtini*), M21.87 Kitos įgytos galūnių deformacijos, patikslintos, čiurna ir pėda; (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*). Taip pat Siuntime nurodyta, kad raumenų tonusas dešiniuose galūnėse ženkliai didesnis – dešinėje čiurnoje ribota dorzifleksija. Smulkioji motorika grubiai sutrikusi dešinėje rankoje. Stebimas intensinis tremoras abiejose rankose. Apsitarnaujant naudoja kairę ranką, tačiau sutrikusi smulkiojo motorika. Babinskio refleksas dešinėje. Eina savarankiškai, bet šlubuoja, svyruoja, sunku išlaikyti pusiausvyrą. Kasdieninėje veikloje reikalinga pagalba.

UAB „Inmedika“ 2023 m. gegužės 11 d. ambulatorinio apsilankymo aprašyme gydytojas ortopedas traumatologas nurodė, kad mergaitės eisena savarankiška, tačiau apsunkinta (b. l. 85).

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų gydytoja vaikų neurologė 2023 m. rugsėjo 5 d. ambulatorinio apsilankymo aprašyme (b. l. 84) nurodė, jog mergaitė eina savarankiškai, šlubuoja, svyruoja, sunku išlaikyti pusiausvyrą. Kasdieninėje veikloje reikalinga pagalba.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų gydytojos vaikų neurologės 2023 m. gruodžio 29 d. mediciniame dokumente išrašė / siuntime apžiūros rezultatų skiltyje nurodyta, jog pareiškėja savarankiškai paeina kelis žingsnius, tačiau nuolat šlubuoja, svyruoja, sunku išlaikyti pusiausvyrą. Pastovi be atramos trumpą laiką. Kasdieninėje veikloje reikalinga pagalba (b. l. 39–41).

Komisija, įvertinusi aukščiau paminėtuose rašytiniuose įrodymuose nurodytus pareiškėjos dėl sveikatos būklės patiriamus sveikatos funkcijų sutrikimus savarankiško judėjimo srityje, sprendžia, jog byloje esant prieštaringsiems įrodymams, atsakovės išvada, jog specialieji poreikiai nenustatyti, nes neatitiko vertinimo kriterijų, nėra pagrįsta. Komisijos vertinimu, byloje surinkti įrodymai patvirtina, jog pareiškėja atitinka Kriterijų 11 punkto nuostatų dalis dėl to, jog jai nustatyta hemiplegija, ir reikalinga visapusiška pagalba atliekant visas veiklas, tačiau surinkti prieštaringi įrodymai dėl savarankiško judėjimo. Šiame kontekste pažymėtina, jog sveikatos būklė nėra statiška, o yra dinamiška, nuolat kinta. Todėl net ir tuo atveju, kai atsakovei priimant skundžiamus Sprendimus dėl specialiųjų poreikių vertinimo nebuvo žinomi 2023 m. gruodžio 29 d. mediciniame dokumente išrašė / siuntime pateikti duomenys, nereiškia, jog jie neturi būti įvertinti.

Komisijos vertinimu, atsakovė nepagrindė, kodėl pareiškėjos atžvilgiu negali būti taikomas ir Kriterijų 42 punktą (kiti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai, kai nuolat reikalingos techninės pagalbos priemonės). Diagnozės (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) patvirtina, jog pareiškėja dėl sveikatos būklės patiria ryškius motorikos funkcijų sutrikimus. Kaip nurodo pareiškėjos atstovė, pareiškėjai nuolat reikalingas pagalba, gyvas ramstis (kito asmens pagalba). Tai patvirtina ir į bylą pateikti kiti įrodymai: medicininiai dokumentai (b. l. 70, 84), (*duomenys neskelbtini*) progimnazijos pateikta charakteristika (b. l. 7), Klausimynas (b. l. 80–81), neįgalumo lygio vertinimo aktas (b. l. 76–79), Kauno pedagoginės psichologinės tarnybos dokumentai (b. l. 72–74). Komisijos nuomone, vien tas faktas, jog pareiškėja nesinaudoja neįgaliojo vežimėliu, kitomis techninės pagalbos priemonėmis, neabejotinai nepatvirtina Kriterijų 42 punkto taikymo negalimumą nagrinėjamu atveju. Minėtame punkte nustatytas reikalavimas dėl techninių pagalbos priemonių reikalingumo, tačiau nėra apspręsta situacija, jei toks poreikis technines priemones naudoti nuolat yra, tačiau asmuo dėl objektyvių priežasčių jomis nesinaudoja, bet naudojasi kito asmens teikiama pagalba (padedant, prilaikant). Taip pat šiame punkte pasisakoma ir apie tam tikrą objektyvią asmens sveikatos būseną esant atitinkamai raumenų jėgai, t. y. 3-4 balams, arba kitiems labai ryškiems motorikos funkcijos sutrikimams, kai nuolat reikalingos techninės pagalbos priemonės. Skundžiamų Sprendimų dalyse dėl specialiųjų poreikių neaparta asmens sveikatos būseną esant atitinkamai raumenų jėgai, ir objektyviai nepagrįsta, kodėl negali būti taikomos Kriterijų 42 punkto nuostatos. Sutiktina su atsakovės atstovės pozicija, jog pareiškėjos sveikatos būklė neatitinka Kriterijų 24 punkto nuostatų, kadangi pareiškėjos diagnozės neatitinka šiame punkte aprašytųjų.

Be kita ko, jau minėta, jog pagal NSIĮ 20¹ straipsnio 2 dalį, Tvarkos aprašo 15 punktą, specialieji poreikiai nustatomi kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę ir galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje. Sistemiskai vertinant Tvarkos aprašo 15 punkto ir Kriterijų 11,

42 punktų nuostatas, darytina išvada, jog kompleksinis vertinimas reiškia tai, jog turi būti atsižvelgiama ne tik į medicininius dokumentus, tačiau ir į kitus įrodymus, kurie objektyviai gali pagrįsti Kriterijų punktuose nustatytas sąlygas (pvz., dėl savarankiško judėjimo, dėl techninių pagalbos priemonių reikalingumo). Nagrinėjamu atveju, išvada, jog asmuo savarankiškai nejuda padaryta vertinant tik Siuntimo, medicininių dokumentų duomenis selektyviai, o ne sistemiškai. Kaip matyti iš bylos medžiagos, teritorinis skyrius, nustatydamas neįgalumo lygį, pildė klausimyną, kurio dalyse dėl mobilumo aiškiai nurodyta, kad pareiškėja patiria veiklos ir gebėjimų dalyvauti sunkumus: kasdieninėje veikloje visada reikalingos techninės pagalbos priemonės ir kartais arba visada reikalinga kito asmens pagalba (į klausimus, ar turi sunkumų atsisėsti ir (ar) atsistoti, ar turi sunkumų sėdėdama ir (ar) stovėdama ilgesnį laiką, ar turi vaikščiojimo sunkumų – 2, ar turi sunkumų valdydama plaštaką, pirštus ir (ar) nykštį, petį ir (ar) ranką – 3). Posėdžio metu pareiškėjos atstovė nurodė, jog telefonu pildant klausimyną, balo reikšmės jai nebuvo paaiškintos, todėl klausimyno rezultatai nėra informatyvūs. Komisija pažymi, jog nėra galimybės objektyviai nustatyti, ar pareiškėja aiškiai buvo supažindinta su Klausimyno pildymo tvarka, balų reikšmėmis, nes pildymas buvo atliekamas telefonu. Šiame kontekste pažymėtina, kad naudojant telefoną, kaip ryšio priemonę, supažindinant asmenį su klausimyno rezultatais, objektyviai nėra galimybės nustatyti, būtent, kokia ir kokios apimties informacija asmeniui buvo pateikta, ar asmuo turėjo galimybę pareikšti savo nesutikimą, pastabas dėl klausimyno – t. y. neaišku, su kuo konkrečiai asmuo buvo supažindintas ir ką jis suprato. Šių aplinkybių pagrindu sprendžiant dėl specialiųjų poreikių nustatymo nebuvo kompleksiskai išanalizuoti medicininiai dokumentai, asmens pateikta informacija ir kiti įrodymai, siekiant padaryti pagrįstą išvadą dėl galimybės visiškai savarankiškai judėti.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad atsakovė pareiškėjos galimybių būti savarankiškai kasdieninėje veikloje iš viso nevertino, nes pakartotinai klausimyno nepildė. Tai reiškia, jog atsakovė nesilaikė Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatų, kurios nustato, jog nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius vaikams iki 18 metų, Tarnyba vertina jų veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus ir nustato asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientą, kuris nustatomas užpildžius Kriterijų aprašu patvirtintą Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną pagal vertinamojo amžių. Nagrinėjamu atveju klausimynas pakartotinai nebuvo pildytas, ką patvirtino ir atsakovės atstovė. Tai suponuoja išvadą, jog atsakovė nesilaikė pareigos atlikti visapusišką ir objektyvų aplinkybių ištyrimą vertinant pareiškėjos specialiuosius poreikius. Komisija nesutinka su atsakovės nurodytu argumentu, jog nagrinėjamu atveju turi būti taikomas Tvarkos aprašo 15.3 punktas, nustatantis, jog tuo atveju, kai asmens organizmo funkciniai sutrikimai neatitinka nė vieno kriterijaus, asmens savarankiškumas nevertinamas ir asmeniui specialieji poreikiai nenustatomi. Tvarkos aprašas nenumato išimčių nepildyti klausimyno, todėl šis pažeidimas laikytinas esminiu. Šių aplinkybių visuma leidžia Komisijai daryti išvadą, jog atsakovė nesilaikydama Tvarkos apraše nustatytos procedūros pakartotinio pareiškėjos specialiųjų poreikių vertinimo metu negalėjo priimti teisėto ir pagrįsto Sprendimo2 (dalyje dėl specialiųjų poreikių).

Kompleksinis specialiųjų poreikių vertinimas, vertinant asmens sveikatos būklę ir galimybes būti savarankiškai kasdieninėje veikloje, reiškia, jog atsakovė tik atlikusi visapusišką ir objektyvų aplinkybių ištyrimą, gali priimti sprendimą dėl specialiųjų poreikių nustatymo / nenustatymo. Specialiųjų poreikių nustatymas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Tarnybą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija. Bazinis funkcionavimo lygmuo ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijų vertinimas turi būti ne selektyvus, o sisteminis.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu darytina išvada, jog pareiškėjos pakartotinis neįgalumo lygio vertinimas atliktas, nesilaikant Tvarkos apraše nustatyto teisinio reguliavimo, ginčijami Sprendimai dėl specialiųjų poreikių nenustatymo nėra pagrįsti objektyviais duomenimis, teisių aktų nuostatomis.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo

administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiami Sprendimai dalyse dėl specialiųjų poreikių buvo priimti formaliai, jie neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimti pažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, gero administravimo principą, pažeistos pagrindinės procedūros, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei Sprendimų (dalyse dėl specialiųjų poreikių) pagrįstumą.

Patikslintas skundas tenkinamas visa apimtimi ir atsakovei kyla pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą nustatyti specialiuosius poreikius.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos X.Y. patikslintą skundą tenkinti.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. spalio 17 d. sprendimo Nr. STS-5453 „Dėl neįgalumo lygio“ dalį dėl specialiųjų poreikių nustatymo.

Panaikinti 2023 m. gruodžio 6 d. Tarnybos Sprendimų kontrolės skyriaus „Dėl neįgalumo lygio terimo ir specialiųjų poreikių nustatymo X.Y.“ sprendimo Nr. SS-3851 dalį dėl specialiųjų poreikių nustatymo.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti pareiškėjos X.Y. prašymo dalį dėl specialiųjų poreikių nustatymo ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Dovilė Jazdauskaitė